

avskrift.

ACC. N:R M. 8872:1-4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland

Upptecknat av: Blenda Andersson

Härad: Albo

Adress: Skövda, Vislanda

Socken: Vislanda

Berättat av:

Uppteckningsår: 1943.

Född år 1880 i Vislanda

Bord.

Ums M 7813

ACC. N:R M. 8872 : 1-10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Anderson
 Härad: Allbo Adress: Skördan, Vislanda
 Socken: Vislanda Berättat av: Densamma
 Uppteckningsår: 1943 Född år 1880 i Vislanda

Boud.

A. 1-10

Ulna M 78 B.

original

ACC. N.R. M. 8872: /.

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Albo Adress: Thörda, Vistanda
Socken: Vistanda Berättat av:
Uppteckningsår: 1943 Född år 1880 i Vistanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1
Möbler,
Bord.

Var på prärdlista M. 78 B

Bord.

Jag utgår nu från en värdig
bondgård här i trakten närmast
bestämt Vistanda socken. Och så tar
jag en bondstuga som var modern
under 1700-talet och indelad i mitten
av 1800-talet. Det sådant bestod
här inuti av en bekväm stuga
med stugrummet, föreluga, fäst-
kammare, kökshjälms och kök.
I stugan stod en bord sång fram
i stugan i vardera kömmet.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. M. 8872:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vid gaveln fönstret stod ett slagbord.
Vid gaveln i mitten sängen och slag-
bordet stod ett möble vardera sidan.
Dessa utgjorde avtningen av ett
skåp eller en drapierstuga, som förme-
skaps ^{eller} en "klaff" med en inombbyggd
slagbords med bord och en drag-
kista etc. Vidanför sängen vid
båda sidor i stugan stod en soffa.
Oh nära vid "dörröppnen" på lång-
sidan vid väggen stod ett skåp, i
händelse haffönstret var baltaget,
som skulle lysa i grön och
behavna. Båda stod yttre där
man. Men de två inre i förhållande
raden var yttre inbyggd i
"dörröppnen" en annan hölje och "skåp-
dörrarna".

2
bord

ACC. NR. M. 8872:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Slagbordet var det förnämsta bordet
i stuzen. Det utgjordes av fem
stora fyrkantiga skivor, som vid
behof kunde fallas upp och ner.
Dessa sitta fast med gångjärn
vid ett bord i mitten, som var
helt blankt och cirka en alm
långt. Detsamma satt fast omkring fyra
grova träar, två vid vardera
ändan, som sammanhöllas med
trändår, både på längden och bredden,
ett par tum över golvet. I mitten-
skivan på slagbordet satt fem
lådor. Slagbordet användas ej i
vardagslag, utan endast då det kom
främmande, vid helan, och vid jul
som julbord.

Till vardagsbord var här matbord

3
bord

ACC. N:R. M. 8872:4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

användes ut mindre, lågt bord.
Sittplats ut i en bordstol, där upp-
ställt fästes med två fot, ett
eller ett runt, litet lågt bord, med
en avrundad skiva vid vardags-
sidan, som fästes upp och ner.
Skivan var alubind, och längden
var halvannan alm. Denna skiva
vilar på fyra grova ben som
sammanhålls med 4 tvärlinjer vid
4 tum över golvet. Vid detta
matbord, fanns samma stolar, där
man hade vardagsstolarna och
stolar och pappor. Eller hade de
till matbord i vardagslag ett litet, lågt,
närmast fyrkantigt bord, som skiva
lag på en ställning som med fyra
ben, som sammanhålls av 4

9
bord

ACC. NR. M. 8872:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

— 5
bord

främlingar bär upp svampar och
nere vid golvet. De små skivorna,
som var låga, fästes med ett band
eller dylikt vid foten, varför skivorna
kunde baktagas vid behov och
användas som brökar. Då man
spisade, ställdes matbordet vid
soffan nära vid dörrarna. Familj-
medlemmarna sattes på stolar
kring matbordet på så sätt:
hufvudern och drängen sattes på
soffan, den förnämmande längst fram,
hufvudern sitt jänke hufvudern, intill
hvar sitt det yngsta barnet, sedan
sattes barnen i taler runt om bordet
så den äldste sitt intill drängen.
Det bord man använde i vardagslag
 kallades matbord.

ACC. NR. M. 8872:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I mittan på förra seklet blev
det vanligt med ett stort rund-
bord som ställdes mitt på
golvet i stugrummet. Detta ut-
gjorde en trämöbel halvårsbord
med två ben under vardera
halvårmen. Dessa båda bord
sattes ihop till ett rundbord. Rund-
bordet ersatte sedan slagbordet
och var höglidligt tillbehör i
rummet. När slagbordet, som
under vilket stod madrasten, blev
dåligt svarar på sin plats vid
paraffolierat till slutet på 1800-
talet, då det byttes och ersattes
med ett fönsterbord. Man hade
särskilt värdar dubbar till slagbordet.
Dessa var hade trästen fram i

6
bord

ACC. N:R. M. 8872:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

— 7

den ene ändan, var så länge
att de fäktas bort, när den
ena skivan var upplagen. De
både skivorna var upplagda, och
de en drällduk på över 8 alnar
lång, som luddas över bordet.
Först på morgonen hade allmogem ingen
dags på matbordet, åtminstone
inte när de spisade. Det på
vardagsbordet kom först i församling
på 1900-talet, då vardagsbordet blev
brutligt. Man lät tillika i tiden
allmogem haft duk på bordet, så det varit
kallt, är i höst, men att det varit siden
skifet en 1600-talet vet jag bestämt, på
grund av drällduken av linne som gått i
men.

Bord

De det var sittande bord vid bröllop,

ACC. N.R. M. 8872:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

— 8

ford

begreppet. I. s. s. s. det är "häst-
skobord" inne i sturrunnet, som
gästerna sitta omkring när de
spisar. De två halabord gjordes
på sin rätt: längst fram i stugan
(sturrunnet) stöddes skobordet på bräddor
med uppstoppade skivor. Vid båda
ändar på skobordet lades förvar
länga hyllade bräder på längden
i stugan. Dessa bräder lades lösa
på stället avsedda ^{brä} bräder, en enda
vardera änden på bräderna. Bräderna
var så långa, att vid den ena sidan rakt
de med till spisen och vid den andra
med till sturdörarna. Gästerna fingo sitta
sitt på sitta runt "hästskobordet" när
de spisar. På detta "hästskobord" bräddes
länga vita drälldukvar.

ACC. N:R. M. 8872:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Smått bord s. k. fönsterbord
började användas omkring mitten
av 1700-talet på 1800-talet.
Under 1800-talet hade de sin
plats vid ett fönster, men i
början på 1900-talet utsked
stället där framför en klädd
soffa. Dessa bord var antingen
runda, ovala eller avlånga.
De avlånga bordet hade vanligen
fyra ben, såsom fig. 4, fast
de ej hade några står i mitten.
De ovale och runda fönsterborden
hade vanligen en kvarvad
fot med tre utslående fötter.
Lådorna som fig. 3 å bifogade friga
lita fämnar och så. Bordet var
ofta försedda av ett eller tvän

9
bord

ACC. N.R. M. 8872:10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

Bord

av björkar eller furor. De voro vanligen
malade till någon sorts, brun
färg.

Adamas bord som fig. 96 formas
här i Fekter Holmen närläroet
Tjuvaka som 1450-1500 och
1600-tal. De bord jag har
sett, har varit av liknande typ,
men tyvärr ett groft bygg
av karmvirke, samt omålade.
Ett sådant bord, som jag sett, har
dett utdangit till ett utkast
och ej använts på århundraden.

Matbordet som användes i vardags-
lag var omilat till omkring mitten
på 1800-talet.

Reptekniken av

Blinde Lindström
Sköda, Västlands.